

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak
torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrske kraje
za celo leto 14 K, za pol leta 7 K;
za četrt leta 3-50 K, mesečno 1-20 K,
za Nemčijo za pol leta 7-90, za četrt
leta 4 K; za Ameriko za pol leta
9-50 K za četrt leta 4-80 K

Posebna številka 16 v.

Reklamacije so poštnine prose.
Nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Rokopisi se ne vračajo
Inserati: Enostopna peti-vrstica
(širina 88 mm) za enkrat 20 vin.
večkrat po dogovoru.

38. števil.

V Ljubljani, v četrtek, dne 31. marca 1910.

Leto XIII.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo
„Rdečega Prapora“, Ljubljana. — Za denarne pošiljave
naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo
„Rdečega Prapora“, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II.

Vabilo na naročbo.

Sodruge in prijatelje vabimo na novo na-
ročbo, dosedanje naročnike pa, katerim je potekla
naročnina koncem meseca marca, da jo zo-
pet obnovijo.

„Rdeči Prapor“

izhaja trikrat na teden ter velja

Za Avstro-Ogrske dežele:

za celo leto K 14.—

za pol leta „ 7.—

za četrt leta „ 3-50

na mesec „ 1-20

Za Nemčijo:

za pol leta K 7-90

za četrt leta „ 4.—

Za Ameriko:

za pol leta K 9-50

za četrt leta „ 4-80

Obenem prosimo cenjene naročnike, naj pri-
poročajo naš list svojim sodrugom, prijateljem in
znancem, naj ga zahtevajo po gostilnah in ka-
varnah, v katere zahajajo in naj nam pošljejo
naslove takih znancev, ki bi ga naročili, če jim
ga pošljemo na ogled.

Upravništvo „Rdečega Prapora“.

Delavski tisk na Goriškem.

Pri nas večina delavcev navadno ni v zadregi
za izgovor, kadar gre za naročanje strankinega
glasila. Med izgovori je zlasti ta, da list ni lokalni.
«Saj smo imeli »Delavski List«; zakaj je prene-
hal?» pravijo. No, zato ker je politična organi-
zacija imela vzroke. In poleg drugih je bil tudi ta
vzrok, da so goriški delavci premalo storili zanj.
Sploh nam pa lokalni list ne more dovolj poma-

gati. Treba nam časopisja, ki nas ne seznanja
samo z malenkostmi, včasih le po sili napihnjemimi
domaćimi dogodki, ampak z vsem, kar se godi
po svetu važnega za delavstvo. Zakaj delavsko gi-
banje se ne omejuje na domačo vas, ampak je
svetovno. Nasprotniki bi nam radi zaprli pogled v
svet, mi pa moramo siliti, da ga spoznamo. Tu nam
ne more lokalni list mnogo pomagati, treba nam
je centralnega glasila in naša naloga je, da bo res
lahko objavljati vse, kar je za delavstvo koristno
in potrebno.

Ne tajim, da bi bilo ugodno, če bi bilo tudi
za domače goriške vesti več prostora. Pa bom
tudi povedal, kaj bi bilo treba za to.

Tuintam, pač bolj redko, se sliši tudi izgovor, da
je »Rdeči Prapor« pretežak. «Ne razumem ga.»
Ta izgovor je tak kakor tisti strah, ki je znotraj
prazen, zunaj ga pa nič ni. Naš list mora biti
tako pisan, da se iz njega kaj naučimo. Če bi
nam pripovedoval, kar že vemo, bi bil nepotreben.
Škoda bi bila tedaj za denar, za čas in za trud.
Pisati nam mora, kar je za delavce potrebno.
To je pač za mnogo delavcev novo. A to nič ne
de. V začetku je treba nekoliko truda. Tega je pa
treba za vse. In ta trud nosi obresti. Mnogo je
delavcev na Slovenskem, ki dolgo niso imeli no-
benega drugega izobraževalnega sredstva kakor
»Rdeči Prapor«. V začetku jim je bilo trdo. A če
bi bili takrat obupali, bi bili ostali nevedni kakor
so bili. Pa so imeli nekoliko poguma; čitali so,
čeprav je šlo nekoliko težko. Mislili so, kar so
čitali. Cesar eden ni razumel, so si razkladali
skupno. In danes jim »Rdeči Prapor« ni nič pre-
težak, razumejo ga, naučili so se mnogo iz njega
in sedaj bi se radi naučili še več. To priporočam
tudi goriškim delavcem. Le pridno berite svoj list
in že v par tednih vam ne bo nič pretežak. Berite,
pa se vam bodo oči odpirale in izobrazili se boste,
da sami ne boste vedeli kdaj in kako.

Da prinaša list premalo goriškega, je slab
izgovor. Vsakdo bi moral vedeti, da je list glasilo
vseh slovenskih socialistov in ne more služiti enemu

samemu kraju. In mi Goričani smo še nekako pri-
vilegirani, kajti iz nobene dežele ne objavlja list
toliko poročil kolikor z Goriškega. In dobro vem,
da bi objavljati še mnogo več, če bi le bilo mogoče.

To pa bi morala biti naša skrb. Kaj je treba
storiti? Razširimo list po Goriškem tako, da ga
bo jemal vsak zavedni sodrug v deželi, pa bomo
lahko zahtevali, da dobimo goriško prilogo, ki bo
vsa urejena za delavske in kmečke razmere na
Goriškem. Vzemimo, da je dobila naša stranka pri
zadnjih volitvah v deželi 1200 glasov, pa bi jih
bila dobila še mnogo več, če bi ne bilo tako slabo
vreme. Vzemimo, da se je od tistega časa usta-
nevala cela vrsta novih organizacij, da smo dobili
veliko število novih sodrugov. Pa jih štejmo ven-
darle 1200. Če pridobimo »Rdečemu Praporu«
1200 stalnih odjemalcev z Goriškega, sem prepričan,
da ustreže naši želji. In potem imamo, kar potre-
bujemo. Lokalni list, ki bi imel vsega skupaj
1200 naročnikov, bi bil zelo ubožen; dohodki bi
komaj zadostovali za tisk prav pohljevnega lističa in
kako naj bi se pokrivali drugi troški? Če pa pri-
dobimo »Rdečemu Praporu« toliko novih naroč-
nikov, se pa to pozna. Potem lahko dobimo lep
in velik list, ki ga bomo veselili.

To je torej naša naloga in vsak sodrug bi
moral tu storiti svojo dolžnost. Ne le naročnik bi
moral biti, ampak stalen agitator za list.

Vrhutega je pa tudi dolžnost vsakega zaupnika,
da poroča listu, zakaj uredništvo ni tako na-
vduheno svetega duha, da bi lahko vedelo, kaj se
godi v vsaki občini, če mihe ne poroča. Vse, kar
je važnega, je treba poročati. Pa se ne sme reči:
Ne znam tako dobro napisati. Le napiši tako, da
bo razumljivo, pravo obliko bo že dalo uredništvo.

Vidite torej, sodrugi, da ne velja noben izgo-
vor, da se list ne razširja, kakor bi bilo treba.
Odkvisno je le od naše volje; ako se hoče, se mo-
rajo vse zapreke premagati.

Napisal sem te vrstice, da jih čitate in da
razmisľate o njih. Posebno ob nedeljah in prazni-
kih bo to bolj koristno, kakor pa napraviti ves

PODLISTEK.

Savičev pesimizem.

VI.

Dalje.

Tako je Savič postal pesimist.

Da se je prevaril samo v ljubezni, ali da
mu je sploh povenel samo en up, bi bila menda
njegova malodušnost kmalu izginila, če se sme
njegovo duševno stanje sploh imenovati malo-
dušnost. V njegovem pesimizmu je bilo prav-
zaprav nekaj močnega, trdega, hrabrega. Njegove
nekdaj baržunasto mehke oči so dobile presunljiv
izraz, izredno odločen pogled. Od nosa proti
kotom ustnic sta se mu vrezali dve malce za-
krivljeni potezi v kožo, kar ga je prikazovalo
neobičajno resnega, nekam strogega. Na ustnicah
in okrog nosu mu je vstrepetavalo nekaj kakor
večna lehna ironija, kakor nevsahljiv sarkazem.

Vse to bi bilo morda kmalu izginilo, da je
bila Savičeva bolj enostavna. Ali to je bila kom-
plikacija.

Kamor se je ozrl, je v del brezupnost. Po-
ložaj v domovini ga je razočaral popolnoma.
Dokler je bil na Dunaju, se je zamogel informi-
rati samo iz časnikov. Slika, posneta iz novin,
je redkokdaj jasna. V zrcalu strankarske strasti
se kaže čisto, da, navadno vse drugačno, nego
je v resnici. Videl je sicer že tedaj, da ni vse

tako kakor bi moralo biti. A, kar je našel sam,
ko se je po letih povrnil, je učinkovalo na njega
kakor same zaušnice. Da je položaj tako žal-
osten, ne bi bil mislil. Nobenega napredka, no-
benega razvoja, sama stagnacija, mrtvilo in umi-
ranje... Brezbriznosti, nemarnosti, prepira vse
polno, dela malo, premalo...

To je bil žalosten pogled za njegovo oko.

Posvetil je svojo pozornost duševnemu živ-
ljenju... našel je enak rezultat. Svobodnega,
močnega poleta duha je opazil bomo malo;
stari predsodki so se šopirili povsod, abderi-
tovstvo je hodilo z velikimi trebuhmi okoli, ba-
navzi so nosili veliki zvonec. Jedva se je drznil
pomisliti na velikanski razvoj umetnosti, litera-
ture, znanosti v drugih narodih.

Ozrl se je po kmetovem polju, pogledal je
v koče delavcev. Kakšna beda povsod! Pa ko-
liko nezavednosti! Ali se more izpremeniti to?

Globoka tuga je legla v Savičevo dušo —
in baš tedaj je prišlo Olgino usodepolno pismo.
To ga je potrla povsem.

V pismu ni bilo nobenega opravičevanja,
nobenega razlaganja; nekaj melanholičnega je
sicer odsevalo iz onih vrst, ali kaj mu je poma-
galo to, ko so bile besede tako jasne?

Kaj bi še pomagalo, iskati vzroke njenemu
preobratu? Kar je gotovo, je gotovo. Dobro vé,
da se ne povrne nikdar več, kar je bilo.

Duša se mu je pomirila, najhujše bolečine
so se polegile, a Savič je bil ves izpremenjen.
Nobeno upanje ni več našlo pota v njegovo srce.
In ne le to; pravi pravcati obup se ga je po-
lastil. Vsako stremljenje se mu je zdelo brez-
uspešno. S pravo slastjo je čital vse, kar ga je
utrjevalo v pesimističnih nazorih.

Njegovi znanci so mislili, da se je umetno
vživel v to čudno naziranje, a motili so se. To
je prišlo kar samo. Savič se ni silil na nič.
Upanje je izginilo in z upanjem svetlobo; zdelo
se mu je, da hodi vedno po temi okoli.

Enkrat je bilo, kakor bi se imelo še enkrat
pokazati solnce.

Ob priliki neke slavnosti je videl mnogo
ljudstva zbranega. Nastopali so govorniki, slišati
je bilo lepih besed. Ljudstvo je bilo navdušeno.
En hip se je zdelo Saviču, kakor bi se dalo vse
doseči s tem narodom.

— Ako bi sedaj, v tem trenutku stopil na
oder in z živimi besedami pozval narod, naj mi
sledi v boj za naše pravice, — gotovo bi šla
množica za menoj.

Dve uri pozneje, ko je bil uradni del slav-
nosti zaključen in je prišlo vince do svoje pra-
vice, se je pomešal med ljudstvo. Pilo je, vriskalo,
veselo je bilo, jako veselo, tem veselejše, čim
bol so se praznili sodčki.

Savič je zamahnil z roko.

čas po gostilnah. Razmislite torej, potem pa na delo vsak v svojem kraju. In ne odnehajmo toliko časa, dokler ne bo vsak naš pristaš naročnik «Rdečega Prapora». Cesar ne more opraviti eden, za to naj se združita dva ali pa trije. Da more priti list tudi v vsako gostilno, kavarno, brivnico, kamor zahajajo delavci, se razume samoobsebi. Sodrugi, izvršimo to delo, potem pa veselo delavsko alelujo!

Ljubljanska volilna reforma.

Kranjski deželni zbor je sklenil v zadnjem zasedanju, poslati načrt novega volilnega reda, ki ga je odobrila deželnozborska večina, ljubljanskemu občinskemu svetu, da «izreče svoje mnenje». V tem sklepu tiči pač nekaj kakor zafrkacija, zakaj klerikalci so itak povedali, da jim ni nič ležeče na tem mnenju in da ima biti zakom tak, kakor ga oni sklenejo. Vendar se je personalni odsek bavil z načrtom in je predložil občinskemu svetu resolucijo, ki je bila na zadnji seji v sredo, 23. marca t. l. na dnevnem redu.

O stvari bo pač še treba govoriti. Za danes omenjamo, da je občinski svet soglasno sprejel predlog personalnega odseka po poročilu dr. Trillerja.

Predložena in sprejeta resolucija se pa glasi:

Občinski svet stolnega mesta Ljubljane:

1. Se v polnem obsegu pridružuje vsem ugovorom in pomislekom, katere uveljavlja g. mestni župan v svojih poročilih z dne 5. in 15. sušca 1910 zoper načrt zakona glede izpremembe občinskega volilnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano, kakršen je bil sprejet navzlic protestu vseh ljubljanskih deželnih poslancev v deželnem zboru kranjskem v seji z dne 26. januarja 1910. — Poročili županovi tvarjata tedaj v tem pogledu sestavni del današnjega sklepa občinskega sveta;

2. protestuje slovesno zlasti tudi zoper dejstvo, da se zakonitemu zastopstvu mestne občine ni dala prilika, da bi bilo pravočasno izrazilo in sporočilo deželnemu zboru svoje mnenje o predlogu deželnega odbora na izpremembo mestnega statuta ljubljanskega (priloga 170 deželnega zbora);

3. protestuje istotako zoper postopanje deželnega odbora, ki je opustil predložiti deželnemu zboru peticijo občinskega sveta na izpremembo občinskega volilnega reda za Ljubljano z dne 12. sušca 1907, predloženo z dopisom mestnega magistrata z dne 26. decembra 1908, št. 13.366 ex 1907);

4. konstatuje, da uvodoma navedeni sklep deželnega zbora kranjskega z dne 26. januarja 1910 vsebuje protizakonito kršenje avtonomije deželnega stolnega mesta, da je v svojih vodilnih načelih (§ 1. a obč. reda in §§ 15., 17. in 18. obč. volilnega reda, — cf. § 3., odst. 3 sedanjega mestnega vol. reda in § 11. c predloge deželnega odbora 170) nemoralen in socialno krivičen, ker na kvar mestnemu gospodarstvu omogočuje majorizovanje pravega mestnega prebivalstva po umetno fabrikovanih

— Vinsko navdušenje! Nič ni prida!

In temna senca, katere je bil že nekako vajen, se mu je zopet spustila na oči.

Pesimizem se ni dal pregnati.

Nekega dne je dobil pisemce iz Karlovih varov.

S trepetajočo roko je odtrgal omot. Pisava mu je bila znana, oh, kako znana! Globoko je vzdihnil in skoraj se ni upal čitati.

Na lističu je bilo z drobnimi črkami zapisano nekoliko besed.

— Mojega zadnjega pisma nisem pisala po svoji volji. Ali se vse povrne?

Nobenega podpisa.

Čemu bi bilo treba podpisa, ko je tako dobro poznal pisavo, da se ne bi zmotil niti po noči! Otrok bi bil uganil, kdo je pisal.

Stare bolečine so se zbudile in so rezale po Savičevi duši. Tajno upanje je skušalo vstati, a njegove peruti so bile zlomljene. Desetkrat je Savič prečital pisemce.

— Kaj pomenja to?... Nisem pisala po svoji volji?... Po čegavi pa?... Mati te ni nikdar silila, da bi kaj pustila; najini zvezi je bila prijazna... Ne po svoji volji?... Ne po svoji volji?... To je nepomljivo.

— Ali pa pomenjajo besede kaj drugega?... Kaj!...

Zopet je trpel.

Dalje prih.

vnanjih volilcih, faktično prostih vseh mestnih bremen; da pa tudi sicer ne odgovarja socialni in gospodarski strukturi deželnega stolnega mesta in da je končno tehnično malodane neizvedljiv;

5. naproša vsled tega visoko c. kr. vlado, da tega zakonskega načrta ne predloži v Najvišjo sankcijo;

6. zahteva, da deželni odbor vojvodine Kranjske predloži deželnemu zboru že imenovano peticijo občinskega sveta ljubljanskega z dne 12. sušca 1907 in pa današnji sklep v svrhu novega razpravljanja in sklepanja o načinu reforme mestnega statuta ljubljanskega;

7. si pridržuje pravico, pravočasno predložiti deželnemu odboru tudi še peticije na izpremembo občinskega reda v smislu poročila in načrta mestnega župana Ivana Hribarja z dne 1. oktobra 1905;

8. predstojeci sklep z vsemi navedenimi poročili in z zapisnikom današnje seje se imajo nemudoma predložiti veleslavnemu deželnemu odboru kranjskemu, glede na poziv z dne 29. januarja 1910 št. 1934 z izrazom obžalevanja, da se je postavil mestni občini neprimerno kratek rok za presojo uvodoma navedenega zakonskega načrta, obenem pa tudi visoki c. kr. deželni vladi v svrhu primerne nadaljnega postopanja!

Velika požarna nesreča.

Na Ogrskem, v vasi Oekörto v szatmarski županiji, se je zgodila na velikonočno nedeljo strašna nesreča; ogromno število ljudi, ki še ni natančno dognano, a se ceni na 500, je zgorelo.

V vasi hočejo zidati novo cerkev in da bi pridobili za sveti namen denarja, so se nameravali poslužiti prav posvetnega sredstva. Priredili so namreč veliko plesno veselico. Ker pa nimajo v vasi primerne dvorane, so adaptirali za ples mlatisče, ob katerem stoje kozolci. Iz desek so napravili provizorične steme z enim samim zelo tesnim vhomom. Ob stenah so napravili vseokrog zelo enostavne klopi, za godbo tudi jako primitivne odre in pokrili so «dvorano» deloma z lesom, deloma pa s slamo. Menda sploh nihče ni mislil, da je ob taki priliki treba skrbeti tudi za varnost ljudi.

Udeležba na veselici je bila prav velika. Svirale so štiri ciganske godbe. Ob desetih zvečer je vse vrvelo in veselje je prekipelo. Najveselejši so bili priveditelji, ki so upali, da bo dobiček velik. Nankrat se je užgal papirnat balenček in za hip se je unela strešna slama. Ljudstvo se je ustrašilo, vse je izgubilo glavo. Streha je bila mahoma vsa v ognju. Ljudje so tlačali proti izhodu. Čuli so se grozni kriki, jok, rohnenje. Pri vrodu, ki je bil prevzek, se je zajela množica. Najbližji niso mogli ven, zadnji so tlačili in pehali naprej. Nastala je strahovita gneča, na množico pa je padal ogenj kakor dež. Mnogim se je vnela obleka, pa so tekali obupno semintja. Ves prostor se je napolnil s smrdljivim dimom. Mnogo ljudi, zlasti žensk, je omedlelo. Nihče se ni brigal zanje. Čez njihova trupla so se drugi pehali tja, kjer so iskali izhoda. Neznatno število udeležencev je prišlo vun, zbegana množica ni vedela, kod in kam; a nankrat se je udrila goreča streha in zakrila ljudi.

Pomoči ni bilo od nikoder. Edini zdraynik, ki je bil slučajno navzoč — ker v vasi nimajo nobenega — ni mogel mnogo opraviti. Rešilnega zavoda seveda ni nobenega in tako je velikansko število bedno zgorelo.

Ko so prišli vojaški pionirji, ki jih je poslala županijska oblast, ni bilo več kaj rešiti. Vse, kar so mogli še storiti, je bilo to, da so spravljali mrtva, deloma sežgana, deloma poteptana, razmarvarjena trupla izpod tlečega tramovja. Tudi to delo je bilo strašno težko, kajti od osmojenih trupel je bil po vsej okolici tak smrad, da je bilo komaj mogoče dihati.

Prve vesti pravijo, da je zgorelo 394 oseb. Vsi se pa boje, da je število ponesrečenih še veliko večje.

Mateszalka, 30. marca. Iz vse okolice so zdravniki pohiteli pomagat v Oekörto. Tudi za zdravila se je poskrbelo. Število mrtvih je po zadnjih vesteh 320. Po noči je umrlo 14 ponesrečenec.

Občina Oekörto šteje 2000 prebivalcev in ima 277 hiš.

Szatmar, 29. marca. Iz Szatmara je odšel podžupan in državni pravdnik v Oekörto. Preiskava je zelo težavna, ker je večina prirediteljev mrtva.

Budimpešta, 29. marca. Poročevalec «Pester Lloyd» javlja: Veselica je bila v škodju poleg

gostilne. Prodalo se je 400 vstopnic, na plesišču pa je bilo mnogo več oseb, tako da so se pari komaj gibali. Zato so dali aranžerji vrata zabarikadirati. Skedenj ni imel strehe, ampak je bil le z vejami in slamo pokrit. Dvakrat so se užgali lampioni, kar se je pa pogasil. Proti polnoči je pa eksplodirala svetilka, užgala se je veja in nankrat, ko so ljudje še plesali, je bilo vse v ognju. Nihče ni našel izhoda, le neki kmečki fant je napravil v steni odprtino za silo, skozi katero je prišlo par ljudi na prosto. Tudi iz sosednjih občin je bilo mnogo ljudi na zabavi. Iz občine Nagy Erson jih je prišlo 93, vrnilo se jih je samo 19.

V Oekörto ni hiše, ki bi ne imela izgube. Nekatere hiše so popolnoma prazne. Pa tudi po drugih občinah je mnogo žrtv. Vsa okolica je prizadeta.

Budimpešta, 30. marca. 30 oseb je z gorečo obleko prišlo na prosto, kjer so kmalu poginile. Dve ženi sta od strahu prezgodaj porodili. Našli so mrtve materi in otroka. 122 mrličev, ki jih še niso spoznali, so prepeljali na 12 vozeh na pokopališče.

Politični odsevi.

* **Velikonočna darila** so dobili trije ministri. Cesar je podelil vodji poljedeljskega ministristva Josipu Poppu dostojanstvo tajaega svetnika, ministra notranjih del dr. Haerdla in naučnega ministra grofa Stürgha pa je odlikoval z redom železne krone I. vrste.

* **Avstrijski prestolni naslednik** nadvojvoda Franc Ferdinand ima posetiti turškega sultana v Carigradu. Radi tega se pogajata avstrijska in turška vlada.

* **Hrvaški naučni predstojnik** dr. Amruš ki je pravzaprav minister za pospeševanje klerikalizma na Hrvaškem, bi rad kandidiral v Varaždinu za savor. Varaždinski volilci se pa nič ne morejo navdušiti za to kandidaturo.

* **V krščansko-socialni domačiji** na Nž. Avstrijskem je vse navskriž. Gessmann je napel vse strune, da bi postal Luegerjev naslednik in ker ni bil prepričan, da najde v lastni stranki dovolj podpore, je poslal svojega sina k liberalnim obč. svetovalcem, da bi z njimi napravil kupčijo. Mladi Gessman je obljuboval, da se izpremeni sedanja liberalcem sovražna taktika na rotovžu, da se pomnoži število mestnih svetovalcev in da dobe tudi liberalci tam nekoliko sedežev, da se jim dovoli nekaj vpliva na imenovanje uradnikov i. t. d. O tej kupčiji so pa izvedeli v kršč.-socialnem taboru in Hraba je nastopil z onim pamfletovskim govorom, ki smo ga že omenili. Ko je Gessmann spoznal, da nima dovolj zaslombe v obč. svetu, je poizkusil pri deželnozborskem klubu, kjer je hotel doseči, da bi se izključil Hraba. Tudi to se mu ni posrečilo. Pač pa se je razvil v stranki ljut boj. Kako se bo končal, se še ne more vedeti. A Luegerja, ki je znal krotiti puntarje, ni več.

* **Mednarodna proletarska solidarnost.** V nedeljo dne 6. marca t. l. se je vršil v Novem Svetu v Krkonosah (Riesengebirge) na Severnem Češkem skupen shod soc.-dem. delavcev češke in nemške narodnosti. Shod je imel namen, protestirati proti nemško-nacionalnemu nasilju, ki ubija češke narodne manjšine na šolskem in gospodarskem polju. Naši vrli nemški sodrugi so se izrekli odkrito in brez ovinkov proti nemškemu šovinizmu in so proglasili svoje popolno soglasje s češkimi šolskimi zahtevami. Beležimo ta shod v daljši dokaz resnice, da socialistično delavstvo pač vse drugače umeva narodna vprašanja kakor meščanske stranke.

* **Prince Jurček.** Sedaj se pripoveduje, da je Peter, ko je bil v Peterburgu, govoril tudi o vstopu princa Jurja v rusko armado. Kaj so mu v Peterburgu dejali, se še ne ve. Gotovo je, da se vrne Jurček iz Milanovca, kamor je bil za kazen premeščen, v Belgrad, čim pride kralj Peter s potovanja.

* **Bolgarska in Turčija.** O posetu bolgarskega kralja se je izdala sledeča uradna izjava: «Poset ima najboljše posledice, kar se tiče poglabitve turško-bolgarskih razmer. Sestanki vladarjev in neposredno občevanje državnikov je rodilo izvrstne rezultate in je utrdilo prepričanje, da nosi politika sloge in prijateljstva tem boljše sadove, ker jo zahteva že geografski položaj. Državniki so porabili priliko, da se posvetujejo o nekaterih, pred vsem gospodarskih interesov se tičočih vprašanj. Konstatiralo se je, da nimata obe državi nobenih agresivnih namenov, ampak da iskreno spoznavata korist, ki jih zagotavljajo prijateljski odnosi dobrih sosedov.

* **V Stockholmu** sta izvoljeni dve ženski v občinski svet. Ena je socialna demokratka, druga pa konservativka.

* **Turški sultan** obišče kralja Petra v Beogradu. Sultan se odpelje s svojo janto v spremstvu vojnega brodogojca dne 2. maja iz Carigrada. V Varni se bo izkrcal in se na to z vlakom pelje v Sofijo, kjer bo tri dni gost kralja Ferdinanda. V Belgrad dosepe sultan 10. maja. Tudi tu ostane tri dni in se potem vrne preko Soluna v Carigrad.

* **Turški veliki vezir** je ukazal ministristvu za javna dela, naj imenuje posebno komisijo, ki bo studirala trase donavsko-jadranske železnice po turskem ozemlju. Ta del železnice bo Turčija dogradila na svoje stroške.

Domače vesti.

Drugi gledališki večer «Vzajemnosti».

V nedeljo, 3. aprila, stopi dramatična šola «Vzajemnosti» drugič pred delavsko občinstvo. Zveza priredi v areni «Narodnega Doma» družinski večer, ki ima na sporedu deklamacije in dve enodejanki. V vseh točkah nastopajo izključno gojenke in gojenci zvezne dramatične šole, da pokažejo, koliko so se naučili v teku zimskih mesecev. Deklamirale se bodo večinoma Zupančičeve in Cankarjeve pesmi, s katerimi nastopijo nekateri člani prvič. Diletantje pa pomore enodejanki «Kdo je blazen» in «Uspeh».

Prepričani smo, da pokažejo ljubljanski in okoliški delavci za to priredbo enako zanimanje, kakršno so pokazali šišenski sodrugi za ondotni večer. Vnovič povdarjamo, da nastopijo začetniki brez vsakega domisljevanja in diletantskega napuha. A kakor je skromen začetek naše šole, ga je vendar pozdravljati z veseljem, kajti nameni doslej male in skromne institucije so veliki in plemeniti, pa tudi upravičeni.

Kaj hoče «Vzajemnost» s svojim dramatičnim diletantizmom? Pospeševati hoče svoje eminentno kulturne naloge. Neprenehoma se namreč delavstvu očita, da nima zmišlja za nič drugega kakor za žolodec in da bi zmaga socializma posirovela vse življenje. Najglasneje trobijo to zoperno pesem ljudje, ki niso genili mezinca, da bi odprli delavstvu vrata vsaj v predvorje hrama kulture, misleči, da je vsako duševno uživanje od boga določeni privilegij takozvanih višjih slojev. Očitaneje je smešno, ker je kultura kapitalističnega sveta tako ubožna, da se njegovim pridigarjem prav nič ne podajo take lekcije. Svetopisemska beseda, da se ne more služiti dvema gospodarjema, je zelo resnična in globokoumna. Življenje pravega kapitalista pozna eno samo pravilo: Kapital in obresti. Stojec na tem hribu sodi vse pojave življenja «praktično». Znanost mu je toliko vredna, kolikor mu pomnožuje profit. Tehnika je zato na svetu, da mu manjša obratne stroške in olajšuje kupčijo. V prirodi ga zanimajo sile, ki se daje vpregati v njegovo službo. Tudi umetnost mu mora koristiti. V svojih salonih ima slike in kipe, s katerimi se lahko pohaba; slavna imena dvigajo njegov kredit. Tudi omara z lepo rezanimi knjigami in toča v gledališču je potrebna za reklamo kakor pariška toaleta milostljive gospe in ekvipaža ali avtomobil. Če gre v gledališče, se hoče «zabavati». Zaveda se, da plačuje njegov denar umetnike, pisatelje, uslužbence, kostume, ves aparat; čuti se gospodarja kakor v svoji tovarni. Igrati se mora tako, da mu ugodno mine večer in da gre potem lahko v prijetnem razpoloženju v gostilno. Misli potrebuje za računske knjige; v razstavo, v galerijo, v gledališče jih ne mara vlačiti s seboj. Tudi občutkov se sme slika, kip, pesem, igra le prijetno dotikati. Konec prih.

— Ljubljanski občinski svet je slovensk, zelo slovensk. Ampak za svoje poslovanje se včasih poslužuje jezika, ki je kdove kakšen, le slovenski ne. Kdor prečita resolucijo o volilni reformi, nam bo menda pritrdil. Zoper ta «fabrikovani» jezik «protestuje» slovenščina.

— Tetka «Edinosti» joče nad našo moraljo. V sredo, 23. marca t. l. je tetka priobčila neko pismo, katero ji je pisal baje — socialist. V svoji narodnjaški poštenosti pa zamolči, da je to pismo anonimno, kar bi sicer ne mogla kovati iz njega svojega narodno-šovinističnega kapitala. V pismu se pravi, da socialisti in Italijani gredo skupaj — Slovani pa naj gredo v Sibirijo. Da je ta stavek bedast, in naj bi ga bil spisal tudi človek, ki se prišteva v naše vrste, to vemo že brez «Edinosti». Tetka bi si lahko prihranila svoje nauke rabe, saj jih tako krvavo potrebuje. Da pa iz tega anonimnega pisma tetka kuje tudi svoj političen kapitalček, ni samo bedarija, ampak tudi prista na narodnjaško hudobija. Tetka se naj le potolaži, vzgojo sodrugov naj le prepusti sodrugom samim in naj lepo pometa pred svojim pragom. Nismo nobeni angeljci mi socialisti, to je res, toda takega tolovajstva, kakršnega so narodnjakarji uprizorili v polpreteklem času proti nam v ulici Belvedere in v Nar. Domu, takega tolovajstva mi se nismo nikoli zagrešili proti narodnjakarjem. Torej le tiho, tetka, o — vzgoji!

— Odkod zajema tržaška N. D. O. svoje vzore? Pri čeških narodno-delavskih pretepačih seveda. V starem parlamentu, t. j. pred novim opravičnikom drž. zbora so se tisti češki narodni le pretepali v zbornici. Z večno, brezumno obstrukcijo so ovirali visoko plodono delo v zbornici (kajne, dr. Rybář, ali nam niste nekaj podobnega povedali na rojanskem shodu?). Sedaj pa, ko jim je novi opravičnik zapel sapo, sedaj so začeli hujskati Slovansko Enoto, da bi začela obstruirati v odsekih, za katere velja še vedno stari opravičnik. Nad tem početjem narodnih delavcev se zgražajo celo «Nar. Listy» in pristavljajo, da v odsekih ni nobene druge važne točke, ki bi se dala obstruirati, kakor — socialno zavarovanje za starost in onemoglost. Boljši komentar prepuščamo čitateljem.

— Z novim listom je osrečil Ljubljano neki Schumi, ki mora biti zelo obžalovanja vredni človek. List, ki je pisan nemški, se imenuje «Je-

hova» in njegov izdajatelj piše — v imenu boga! Namreč: Dobesedno v imenu boga. Večji del lista je pisan v tonu, kakor da govori ali pa diktira bog sam. V prvem članku n. pr. pravi: «Sedaj stopam (bog!) z novo nalogo pred vas: Od 10. oktobra 1909 sem kaj pridno delal s Schumiem (bog s Schumiem!) in dal sestaviti in spisati krasne knjige i. t. d. ...» No, te vrste obsegajo samo hudo blaznost. Ampak na koncu lista stoje še nekoliko drugačne besede — seveda zopet v imenu boga, odnosno Jezusa: «Podpirajte Schumija z denarjem za izdajo od mene narekovanih knjig, kakor bi bil jaz Jezus sam, plačilo za to Vam pride od mene, kajti po Schumiem delujem jaz ...» Tu je že poleg blaznosti napad na žep. Psihiater bi bil tu krvavo potreben.

— Zastrupiti se je hotela v četrtek 23letna služkinja J. B., ki je ta dan popustila službo. Na južnem kolodvoru ljubljanskem ji je okrog 3. popoldne prišlo slabo. Nezvestno so z električno železnico prepeljali na rotovž, kjer je dobila prvo zdravniško pomoč, potem so jo pa oddali v deželno bolnišnico. V nekem pismu, ki ga je imela pri sebi, je naznanila naslov svojih v Gradcu živčih staršev in povedala, da si jemlje življenje, ker je nesrečna. Popila je pol kozarca lizola. Zdravniki upajo, da okreva.

Društvene vesti.

§ Iz odbora «Vzajemnosti» v Ljubljani. Upravnim odsekom za Vič-Glince-Rožno dolino, Krakovo in Trnovo ter šentjakovski okraj se je sedaj pridružil še odsek za občino Spodnja Siska, ki steje že nad 60 članic in članov. Načeluje mu odbor požrtvovalnih sodrugov, ki obetajo, da pridobe tekom prihodnjega meseca najmanj 200 novih članic in članov. Vsi odborniki so se zavezali, da se naroče na «Rdeči Prapor» ter ga upeljejo tudi po vseh lokalih, kamor zahaja delavstvo. Odborniki ostalih odsekov, vzemite si spodnje-šišenski odbor za vzgled! Sodrugi, ki imajo voljo in zmožnost za delo, so naprošeni, da se javijo pri načelniku sodrugu Levu Schubertu, ki daje tudi vsa pojasnila glede organizacije v Spodnji Siski. Vse važnejše društvene zadeve bo objavljaj tajnik v sobotnih številkah «Rdečega Prapora», ki se s časom uvede obvezno.

§ Poziv odbornikom «Vzajemnosti». Ker bi bilo pri tako široko zasnovanem delu, kakor si ga je predpostavila «Vzajemnost», redno poslovanje brez posebnega sredstva, ki bi posredovalo občevanje med posameznimi odbori in društveniki, skoro nemogoče, se prosijo vsi sodrugi, ki zavzamejo v organizaciji kako vodilno mesto, da se naroče vsaj na sobotne številke «Rdečega Prapora», ki bodo prinašale zanje važne društvene objave. Če se bodo vsi prizadeti odzvali temu pozivu, bo postala marsikatera pot nepotrebna, prihranjenega bo pa tudi precej denarja za odvečna vabila in poštnino in nihče se ne bo mogel izgovarjati, da ni vedel za to ali ono. Sodrugi, ki se nahajajo na vodilnih mestih, morajo imeti tudi toliko časti in ponosa, da dajejo dober zgled. Zrtov, ki se zahteva, je tako malenkostna, da ne more in ne sme biti nobene izjeme.

§ Upravni odseki «Vzajemnosti» za občino Moste ter oba kolodvorska okraja v Ljubljani se ustanove v kratkem, čim bodo dogotovljena vabila ter za to potrebne administracijske knjige. Sodrugi, ki bodo prejeli vabila, pa so že sedaj naprošeni, da se jim odzovejo polnoštevilno.

§ Pevski odsek «Vzajemnosti» ima prvo izkušnjo v petek, dne 1. aprila ob 8. zvečer (začasno v prostorih hotela «Vega» v Spodnji Siski. Sodrugi, ki se zanimajo za ta odsek, naj se zbero polnoštevilno, da se izvoli odbor ter določijo vse posameznosti glede nabave potrebnih partitur, glasovirja itd.

§ Tamburaški odsek «Vzajemnosti» se ustanovi v nedeljo dne 3. aprila ob 10. dopoldne v restavraciji «Internacional», Resljeva cesta št. 22. Pristopijo lahko tudi ženske. Ustanovi se tudi tamburaška šola za začetnike. Prosi se za točnost ter polnoštevilno udeležbo.

§ Društvo «Ljudski oder» v Trstu priredi v nedeljo, 3. aprila ob 8. uri zvečer v Delavskem domu veliko veselico, na kateri nastopi pevski zbor, solisti, dramatični diletantje in godba. Pojo se sledeče točke: 1. P. H. Sattner: «Na planine». 2. Leoncavallo: Proslava k operi «Pagliacci». 3. F. S. Vilhar: «Nezakonska mati». 4. J. Aljaž: «Občutki». 5. Gervechi: «Idila». 6. F. S. Vilhar: «Naša zvezda». 7. A. Hočevar: «Dal' to...?». 8. V. Klaič: «Svrčanje». 9. «Socialistična korzenica». — Igra se E. Kristanova šaloigra: «Kdo je blazen»? — Pozmeje ples in razne zabave. Čisti dobiček je določen izobraževalnim namenom, zato je pričakovati velike udeležbe.

Iz stranke.

o Tržaški sodrugl so vabljeni na izredno važen shod sodrugov, ki bo v petek, dne 1. aprila ob pol devetih zvečer v Delavskem domu, I. nadstr. Na dnevnem redu je med drugimi tudi izvolitev volilnega odbora, ki ima naloge, predložiti na prihodnji strankini konferenci kandidate za pododbor. Torej nihče ne sme manjkati!

Shodi.

Skupina Ljubljana zveze kovinarjev avstrijskih ima v nedeljo, 3. aprila ob pol 10. uri dopoldne v gostilni «pri Perlesu», Prešernova ulica, svoj celoletni redni očni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. Poročilo funkcionarjev. 3. Volitev predsednika, blagajnika, zapisnikarja in 6 članov odbora; dalje 2 članov kontrole. 4. Raznoterosti.

Zadnje vesti.

Krščanski socialisti med seboj. Dunaj, 30. marca. «Deutsches Volksblatt» poroča o govoru, ki ga je imel znani kršč. soc. posl. Heilingner na nekem shodu, kjer je dejal: «V takem času živimo, da komandirajo kmetje. Vse, kar hočejo kmetje, se zgodi. Poslanci so sužnji kmetov in tako živimo v pravi kmečko policijski državi. Politika meščanov je spadla na politiko kmečkih komornih slug. V mestu ravnaajo nekateri funkcionarji s svojimi volilci kakor s čredo backov, s katero brezpogojno razpolagajo, ki jo tudi lahko prodajo ali dajo v najem. Na ta način je nastalo nekako politično tlačanstvo. Posamezni so si prisvojili vso politično moč, na visoka mesta so prišli ljudje, ki sicer ne pomenijo ničesar. Neodkritost je tako velika kakor še nikdar ne.

Dunaj, 30. marca. Bielohlowkova «Volks-presse» strastno napada Hrabata radi njegovega znanega govora. — Zvedelo se je, da je dejal med drugim tudi to: «Dolga leta smo imeli slepega župana (Lueger je zadnja leta res skoraj popolnoma oslepel), no, pa imamo lahko tri leta tudi gluhega ... Jaz ne sprejemam nobenega državnozbornskega mandata, ker nočem sesti s tolovaji (surki) na eno klop.» — (Lepe komplimente si delajo!)

Volilni boj na Ogrskem. Velika Kaniza, 29. marca. Klerikalni grof Aladar Zichy je včeraj napovedal shod. Na kolodvoru ga je pozdravil župan, na poti v mesto je pa 8000 ljudi hrupno demonstriralo proti njemu. Na nekem mestu je množica obkolila voz in metala jajca manj. Šele žandarji so ga spravili iz zagate. Na prostem, kjer je namestval govorniki, mu je množica dve uri branila; končno je moral oditi s svojimi pristasi v neki salon.

Ogrske homatije. Budimpešta, 30. marca. Policija je zaslislala vse priče o pretepu v parlamentu. Policijski zdravnik Dimitriianu je še enkrat preiskal grofa Khuena ter konstatiral, da so se rane na čelu že zacelile, z rano pod očesom bo pa še več dni opraviti. Poškodbe so torej težke. Obremenjeni poslanci Zacharias, Markov, Eitner, Beck, Madarasz ml. in Oton Hofman so za jutri povabljeni na policijo.

Boj proti gosposki zbornici. London, 30. marca. Zbornica poslancev je imela včeraj zopet sejo. Predložile so se takoj resolucije o gosposki zbornici. (Objavili smo jih zadnji teden.) Ministrski predsednik Asquith je naglašal, da je druga zbornica potrebna, ampak sedanji sistem je karikatura dvojne zbornice. Vlada želi, da se zbornici poslancev ohrani nadvlada v zakonodajstvu. Gosposka zbornica mora biti sestavljena iz razmeroma malega števila članov in ne sme sloveti na podlagi dedičnosti, ampak na demokratičnem načelu. Resolucije se nimajo smatrati za končno in popolno rešitev problema. Drugi načrti kakor oni, ki jih predlaga vlada, bi bili za sedaj neizvedljivi. Brezpogojnemu vetu lordov (pravici ugovora) bi moral slediti brezpogojni veto krone, preden se odpre pot neomejeni demokraciji.

Italijanska kriza. Rim, 30. marca. V reševanju krize je nastal zadržek, ker se radikalcji še niso odločili, če naj sodelujejo. Težave so zlasti radi ministrstva za notranje zadeve. «Tribuna» in «Avanti» omenjata, da misli Luzzatti premagati težavo na ta način, da si sam pridrži notranje ministrstvo.

S turško-bolgarske meje. Sofija, 29. marca. Predvčeršnjem ob 3. popoldne so turški vojaki streljali na bolgarsko patroljo, ki je patroljirala pri mejni straži Tatarkioi v okraju Kazim Agač. Razvilo se je streljanje, ki je trajalo do večera in se včeraj ponovilo. Turkom je prišla infanterija in kavalerija na pomoč. O bolgarskih izgubah se ne sliši nič; neki turški vojak je bil ustreljen na bolgarskem zemljišču. Od vojnega ministrstva je prišel ukaz, da se takoj ustavi streljanje. Dogodek preišče mešana komisija.

Grška skupščina. Atene, 30. marca. Danes je kralj v zbornici predčital poslanico, s katero se sklicuje velika narodna skupščina.

Grška vojaška liga. Atene, 30. marca. Danes se je razglasil dokument, ki ga je podpisal odbor vojaške lige. S tem razglasom se vojaška liga prostovoljno razpušča. Razglas izreka zupanja, da ostane sedanja vlada do sestanka velike narodne skupščine in da bo izvršila zakone v njihovem pravem duhu. Častniki se odvezujejo prisega od 28. avgusta l. l.

Rudarska stavka v Ameriki. Cincinnati, 30. marca. Zadrženi rudarji so soglasno odklonili pogoje rudniških posestnikov v Ohio in zapadni Pensilvaniji. Voditelji pravijo, da je med rudarji tako razpoloženje za stavko, kakšnega ni bilo še nikdar.

Raznoterosti.

† 500 hiš zgorelo. V Jokohami na Japonskem je izbruhnil požar, ki je upepeljal 500 hiš. 3000 oseb je brez strehe.

† Bavarska sodišča iščejo dvoje duhovnikov: Schauerja in Münsterja, ki sta pobegnila. Prvi je župnik iz Kolbermoora, ki je zapeljal mnogo ljudi na krivo prisego in sam po krivem prisegel. Drugi je Münsterer iz Ponderfa, ki je ukradel iz raifaiznovke 120.000 M. Za obema je izdala bavarska policija tiralnice. Govori se, da sta oba dobila zavetje v italijanskih samostanih, kamor ne sega roka pravice.

† Poljska republika v Ameriki. Poljaki, naseljeni v Braziliji na ozemlju med državama Parana in St. Catharina na meji Urugvaja, so proklamirali neodvisno poljsko republiko: «Missoes» (Usoda). Začasna vlada, kateri je na čelu tovarnar Stamborski, se nahaja v mestu Porto Uniao da Victoria.

† Pota ameriškega denarja. Amerikanska naseljevalna komisija je izdala poročilo, po katerem pošljejo delavci v svojo domovino vsako leto 1.375.000.000 K in sicer v Italijo 85.000.000, v Avstrijo 75.000.000, v Rusijo in Finsko 25.000.000, v Norveško, Švedsko in Dansko 25.000.000, na Angleško 25.000.000, na Nemško 15.000.000, na Grško 5.000.000, v balkanske države 5.000.000, na Japonsko 5.000.000 in na Kitajsko 5.000.000 dolarjev.

† Posledice bede. Vsled grozne bede je hotel v soboto ustreliti delayec Pospisil na Dunaju svoje tri otroke in samega sebe. V zmedenosti je streljal vsenavskriž. Najmlajšo hčerko je zadel v levo roko, drugo pa blizu srca. Javil se je sam policiji. Zena mu leži v bolnišnici, bolna na jetiki, en otrok je vedno bolehen, radi malega zasluzka je bilo v hiši grozno pomanjkanje.

Alli si že kupil ravnokar izišlo, zelo potrebno brošurico:

Cerkvene prislojbine ali štolnina.

Dobi se v tiskarni Iv. Pr. Lampreta v Kranju in v nekaterih knjigotrnica v Ljubljani (L. Schwentner in Narodna knjigarna), v Gorici (A. Gabršček), v Trstu (Gorenjec) in v Krškem (Umek). Stane samo 30 v, po pošti 40 vin.

Svarilo

pred ponaredbami!

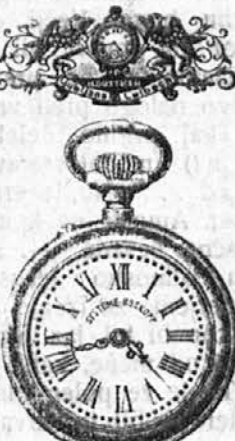
Tvoj slabi želodec
Je žalosten godec!
Če bi vžival

Ne bil bi bolan!

Ljudska kakovost liter K 2-40.
Kabinetna kakovost „ „ 4-80.
Naslov za naročila: „FLORIÁN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

H. Suttner

Ljubljana Mestni trg
nasproti rotovža.

Priporoča svojo bogato zalogo pravih švicarskih ur, zlatnine in srebrnine najfinejšega izdelka po najnižjih cenah. Blago le prve vrste. Cenik na zahtevo zastoj in poštne prosto. Obrnite se zanesljivo na domačo trgovino, kjer boste najboljše postreženi. 77

Ako še niste, pošljite naročnino!

Posteljno vlago

se odstrani takoj. Starost in spol se morata naznaniti. Pojasnila brezplačno.

Zavod Aeskulap št. 465
20-18 Regensburg, Bavarsko.

Kavarna

„Unione“ v Trstu

ulica Caserma in Torre Blanca
se priporoča.

Delniška družba pivovarne Union Sp. Šiška pri Ljubljani

priporoča svoje priznane izborni

marčno, dvojnomarčno in eksportno pivo
v sodcih in steklenicah.

Zavod za pohištvo in dekoracije

FRAN DOBERLET

Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 10.
Ustanovljeno leta 1857. Telefon št. 97.

Pohištvo vsake vrste od najenostavnejših do najumetnejših. Skladišča tapet, obokov in okenskih karnis, zaves in preprog. Velika izbira pohištvenega blaga i. t. d. Enostavne in razkošne ženitne opreme v najsolidnejši izvršbi. Uredba celih hotelov in kopalšč.

GRIČAR & MEJAČ, Ljubljana

Prešernova ulica št. 9

6-4 priporočata v največji izbiro po najnižjih cenah
obleke za gospode, obleke za dečke, obleke za otroke, površnike za gospode in dečke, jakete za dame, paleto za dame, plašče za deklice.

Našim somišljenikom priporočamo:

Ilirija in Praxin kremo
za čevlje.

Ciril in Metodovo vazelino in vazelino z mednarodno znamko Ciril Metoda ter Polerin čistilo za kovine.

Te predmete izdeluje domača tvornica kemičnih izdelkov

Golob & Volk, Ljubljana. 52-11

Znano po najnižjih cenah
se dobijo krasni 10-4

damski klobuki

v največji izbiro, samo v modnem salonu

A. Vivod-Mozetič
v Ljubljani, Stari trg št. 21.

Klobuki se sprejemajo v popravilo.

Velikansko izber pomladnih in letnih oblačil

priporoča trdka 10-5

A. Kunc, Ljubljana, Dvorni trg št. 3.
Najnižje, stalne cene!

Potniki v severno in južno Ameriko

vozi se sedaj le po domači avstrijski progi

52-14

Avstro-Amerikana

Trst - Newyork, Buenos Aires - Rio de Janeiro

z največjimi brzoparniki z dvema vrtenicama, električno razsvetljavo, brezžičnim brzojavom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom, sveži kruh, posteljo, kopel i. t. d.

Odhod parnikov: V severno Ameriko vsako soboto, v južno Ameriko vsakih 14 dni.

Vsakovrstna pojasnila dajo drage volje brezplačno pri glavni agenturi za Kranjsko, Štajersko in Koroško:

Simon Kmetetz, Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.

